

Han sagde, han havde i Udvalget stillet Forslag i samme Retning som jeg og de Herrer Socialdemokrater om at udlade Bestemmelsen om Adgangen til Nadveren, men at han selvfølgelig opgav det, da det ikke fandt Tilslutning. Det ærede Medlem ved imidlertid, at det fandt Tilslutning ikke blot hos os, men hos Flertallet. Men da Ministeren ikke vilde gaa ind derpaa, faldt Flertallet fra, og derefter faldt det ærede Medlem fra sine uomstødelige Grundsætninger. Endvidere siger det ærede Medlem, at han er gaaet med til det ny og værre Forslag, som er stillet under § 5, ikke fordi han fandt det rigtigt, tværtimod, han fandt det ganske urigtigt. Han fandt hele dette Erklæringssystem i højeste Grad uheldigt, og var derfor i Virkeligheden imod det. Men da hans Meningsfæller stillede det op, vilde han ikke nægte at laane sit Navn til det. Jeg maa tilstaa, at jeg sætter mere Pris paa mit Navn, end at jeg vil laane det ud til Ting, som efter min Overbevisning ere gale. Det ærede Medlem kom derefter med en Fortolkning, som rigtignok forbavtede mig i allerhøjeste Grad, navnlig i Betragtning af, at det ærede Medlem er Jurist. Det ærede Medlem indrømmede, det var rigtigt, at naar en Mand eller Kvinde har erklæret, at han eller hun har fuld Adgang til Kirkens Goder og vedkommende derefter er optagen paa Valglisten, kan der klages af dem, der mene, at de ikke have fuld Adgang til Kirkens Goder, og Sagen skal da gaa til Biskoppen og eventuelt til Domstolene. Men det ærede Medlem hævdede, at Domstolene slet ikke vilde have at afgøre, hvorvidt vedkommende har fuld Adgang til Kirkens Goder, men kun, om han har afgivet sin Erklæring i god Tro og i subjektiv Sandhed. Men det ærede Medlem maa erindre, at det slet ikke er det Spørgsmaal, der kommer til at foreligge for Domstolene. Det, der klages over, er, at vedkommende er optagen paa Valglisten. Skal han have Valgret? Det er det, der skal afgøres af Domstolene og aldeles ikke det Spørgsmaal, om Manden subjektivt har været i god Tro. Alle vi andre, som ikke ere Jurister, kunne forstaa dette, og jeg antager, at det ærede Medlem ogsaa kan forstaa det, nu da det er blevet ham forklaret.

Jeg skal dernæst vende mig til den ærede Minister. Han havde været heldig. Han havde fundet et „Kløverblad“ og fundet mig som „Hjertebladet“ deri. Den ærede Minister var saa glad ved at have fundet det, at han endogsaa to Gange kom

tilbage til sit Hjerteblad. Men havde den ærede Minister lagt Mærke til, at jeg vel i visse Forslag stod sammen med de to Socialdemokrater, men at jeg i andre Forslag stod sammen med det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich), saa vilde den ærede Minister have fundet et Firkløver, og det skal jo være det heldigste. I øvrigt var dette at stille mig sammen med de Herrer Socialdemokrater, fordi vi ud fra ret forskellige Udgangspunkter ere mødtes i forskellige Forslag, af samme Slags smaa Fægterfit, som den ærede Ordfører i Gaar benyttede, da han sagde, at den uberettigede Offentliggørelse af Betænkningen var foregaaet i de „moderate Blade“. Men den Slags ligger lidt for langt nede. Jeg vil gøre den ærede Ordfører opmærksom paa, at det forhastede Referat af Betænkningen stod baade i radikale og i moderate Blade. Saa vidt jeg ved, var det en Fælleskorrespondent til forskellige Blade, som havde offentliggjort Betænkningen, fordi han troede, den vilde fremkomme noget før den kom. Der kan ikke gøres Partipolitik ud deraf saa lidt som af den ærede Ministers Antydning om, at der skulde være et vist Forbund mellem Socialdemokraterne og mig. Nej, Forbundet med Socialdemokraterne overlader jeg til den højtærede Minister. I øvrigt var Ministerens Argumentation ikke saaledes, at den behøvede noget langt Tilsvær. Den ærede Minister fik ganske vist megen Paaskønnelse for den fra den sidste Taler. Ministeren takkede Flertallet, og Flertallet takkede ham igen. Det gik lige op. Men de, der ret hørte den højtærede Ministers Svar paa de omhyggeligt begrundede Betragtninger, jeg i Gaar fremsatte, ville neppe finde, at det var særlig velbegrundet. Den højtærede Minister sagde f. Eks., at her ikke var Tale om nogen Tvang med Hensyn til Oprettelsen af Menighedsraadene. Naar jeg kaldte dette for tvungen, maatte jeg jo ogsaa i Kommunerne tale om tvungen Sogneraad og om en tvungen Rigsdag. Det var jo tværtimod Friheder, Folket fik gennem Kommunernes Raad og gennem Rigsdagen. Ja, det er maaske en Argumentation, som kan gøre Indtryk paa Folk, som ikke kunne skelne mellem disse Ting. Men kan man blot skelne en lille Smule, ved man, at det ikke passer, fordi der her er Tale om ganske forskellige Ting. Kommunen er et rent udvortes Samfund, som maa ordnes ved Statens Love, men Menigheden er et aandeligt Samfund, som efter sin Natur maa være frivilligt. Et Kirke-